

GENEALOGIE EN PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

Synthese- en informatie-nota van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten behoeve van de genealogen

VOORWOORD

Genealogie wordt over het algemeen gedefinieerd als « *de wetenschap van het stamboomonderzoek, van de ontwikkeling en verwantschap van geslachten (families)* ». (Van Dale, Groot Woordenboek der Nederlandse taal, 1999) Zij is bijgevolg erop gericht de afstamming te reconstrueren door zover mogelijk terug te gaan. Genealogen kunnen tevens onderzoek doen op grond van een algemener onderwerp, bijvoorbeeld de stamboom opzoeken van verschillende bewoners van hetzelfde dorp.

Het belangrijkste materiaal van de genealogie bestaat derhalve uit gegevens die zowel betrekking hebben op overleden als op levende personen. Deze gegevens worden vervolgens gecompileerd en georganiseerd zodat via een naam alle afstammelingen, voorouders en bloedverwanten van een persoon kunnen worden teruggevonden.

De WPL is van toepassing op elke geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, alsmede op elke niet-geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen (artikel 3, §1, van de WPL).

Deze wet is echter niet van toepassing op de uitsluitend persoonlijke of huishoudelijke activiteiten (artikel 3, §2, van de WPL). De genealoog die het resultaat van zijn onderzoek wil verzenden, treedt heel vaak uit het uitsluitend persoonlijk of familiaal kader. De Commissie heeft immers moeten antwoorden op een tiental verzoeken om informatie van particulieren en genealogen die hun gegevens op een internetsite voor genealogie wilden verspreiden, inzonderheid met het oog op de vergelijking en uitwisseling van

gegevens met derden. Volgens de Commissie is het onontbeerlijk geworden de toepassingsvoorwaarden van de wet op dit soort onderzoek nader te omschrijven.

I. INLEIDING

Teneinde de invloed van de WPL op de genealogie te omschrijven, moet een onderscheid worden gemaakt tussen:

- a) het geval waarin een genealoog de gegevens rechtstreeks verzamelt bij de individuen die het voorwerp uitmaken van zijn onderzoek teneinde deze gegevens aan te wenden voor een genealogisch onderzoek, alsook het geval waarin de genealoog de gegevens met dezelfde doelstelling verwerkt nadat hij ze, na een eerste rechtstreekse inzameling, van een andere genealoog verkregen heeft. In dit geval wordt de verwerking beschouwd als verenigbaar met de aanvankelijke doelstelling.
- b) het geval waarin de gegevens worden verzameld met **een andere eerste doelstelling dan die waarvoor de gegevens verder worden verwerkt** en aan genealogen worden bezorgd.

In het eerste geval is de WPL volledig van toepassing. In het tweede geval geldt voor genealogen het afwijkend stelsel waarin de wet voorziet en dat is vastgesteld in het KB van 13/02/2001 (Belg. Staatsblad, 13/03/2001 blz. 7839). Dit stelsel is van toepassing op de verdere verwerking van persoonsgegevens met historische doelstellingen.

Het afwijkend stelsel van het KB van 13/02/2001 leunt heel dicht aan bij de bepalingen van de WPL. De verplichtingen zijn zeer gelijkaardig. De volgende opmerkingen zijn dus **mutatis mutandis** van toepassing op de bepalingen van de WPL en van het KB van 13/02/2001. Naargelang van de context wordt een en ander verduidelijkt in de volgende aanbevelingen. (Er moet worden onderstreept dat de mededeling van gegevens die rechtstreeks of onrechtstreeks bij een levende persoon zijn verkregen met een genealogische doelstelling en die aan een andere genealoog zijn doorgegeven, een verdere verwerking met historische doeleinden is. Aangezien zulks niet onverenigbaar is met de eerste doelstelling, is het KB van 13/02/2001 niet van toepassing op deze gegevens. Het KB van 13/02/2001 is immers enkel van toepassing indien de verdere verwerking onverenigbaar is met de eerste doelstelling, met andere woorden indien de verdere verwerking niet redelijk kon worden voorzien door de betrokken personen.)

Met het oog op de leesbaarheid is er een bijlage voorzien bij deze nota die een preciezere juridische beschrijving van het stelsel van het KB bevat.

II. IN DE PRAKTIJK

In de bestanden van de genealoog zijn de persoonsgegevens met betrekking tot levende en overleden personen gemengd. De vigerende regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer heeft uitdrukkelijk enkel betrekking op de persoonsgegevens van levende personen.

Toch kunnen de erfgenamen de eer en de goede naam van de overleden personen inroepen en verdedigen. Indien de verwerking van de persoonsgegevens van overleden personen schade berokkent aan de erfgenamen, kunnen zij op grond van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek tegen de verantwoordelijke voor de verwerking een vordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid instellen. (Burgerlijke Rechtbank Brussel, 03/10/1998)

Uit voorzorg en gemakshalve wordt aanbevolen dat de genealogen de beginselen van de WPL toepassen op het geheel van hun bestand. Zelfs als de WPL niet als dusdanig van toepassing blijkt te zijn op de persoonsgegevens van overleden personen, is het in de praktijk onmogelijk het resultaat van de onderzoeken van een genealoog te onderwerpen aan twee verschillende juridische stelsels.

Het stelsel dat van toepassing is op de persoonsgegevens die een genealoog in zijn bezit heeft, kan als volgt worden samengevat:

1. Hoedanigheid van de verwerking (artikel 4, §1, 1°, van de WPL)

Persoonsgegevens moeten eerlijk en rechtmatig worden verwerkt (artikel 4, §1, 1°, van de WPL). De eerlijkheid bestaat erin de verzamelde gegevens te verwerken op een transparante en "eerlijke" wijze in het licht van het kenbaar gemaakte doel. De rechtmatigheid bestaat erin het geheel van de vigerende wetten na te leven. Zo moeten de genealogen aandacht hebben voor de wetgeving betreffende bij voorbeeld auteursrecht: het gebruik van foto's van personen is onderworpen aan artikel 10 van de wet van 1994 betreffende het auteursrecht. De publicatie bij voorbeeld van foto's van een overledene is gedurende twintig jaar na zijn dood afhankelijk van de toelating van de erfgenamen, behalve indien de overledene voor zijn dood aan de verantwoordelijke voor de verwerking zijn toestemming had gegeven.

2. Doeleinden van de verwerking (artikel 4, §1, 2°, van de WPL)

Zij moeten welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

a) welbepaald en uitdrukkelijk omschreven

De genealoog mag geen onderzoeken beginnen zonder vooraf nauwkeurig de grenzen van de studie te hebben bepaald. Bijvoorbeeld: afstamming ten opzichte van bepaalde voorouders, ten opzichte van een bepaalde familie,... De genealoog kan natuurlijk wel zoveel studies realiseren als hij zelf wil.

b)gerechtvaardigd

Aangezien genealogie een historisch onderzoek is, moet zij in beginsel worden beschouwd als onderzoek met een gerechtvaardigd verwerkingsdoeleinde, want de wetgever heeft zelf de wettigheid van dergelijk onderzoek erkend.

De genealoog mag niet ermee instemmen dat de door hem verzamelde persoonsgegevens verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met het eerste genealogische doeleinde. Hij mag de gegevens zonder uitdrukkelijke toestemming van de betrokken persoon (Voor de gegevens van overleden personen is deze toestemming natuurlijk niet vereist, maar elke verdere verwerking die schade berokkent aan de erfgenamen van de overleden persoon kan tot schadevergoeding leiden. De Commissie beveelt de genealogen dus aan de verdere verwerking van persoonsgegevens van overleden personen tot het strikte minimum te beperken.) niet meedelen aan derden als hij twijfelt aan de nagestreefde genealogische of historische doeleinden door laatstgenoemden (zie punt 9 van deze nota).

3.Relevantie en evenredigheid van de gegevens (artikel 4, §1, 3°, en artikel 5f) van de WPL)

a)relevantie van de gegevens

Overeenkomstig artikel 4, §1, 3°, kunnen de genealogen in hun bestand alleen toereikende en terzake dienende gegevens invoeren die rechtstreeks verband houden met het nagestreefde genealogische doeleinde.

De gegevens die bij wijze van voorbeeld en niet beperkend kunnen worden opgenomen, zijn: familienaam, voornamen, banden met de afstammelingen en de voorouders, geboortedatum, datum van overlijden,...

Andere gegevens kunnen als niet gepast worden beschouwd. Zo moeten a-priori de volgende gegevens met meer omzichtigheid worden behandeld: het bestaan van of de bewoordingen van een huwelijkscontract of van een testament, de datum van de verloving, de laatste wilsbeschikkingen,...

b)evenredigheid en niet overmatig karakter van de gegevens

De evenredigheid en het niet overmatig karakter worden beoordeeld door de afweging van het belang van de genealoog om de gegevens te verwerken tegen de rechten van de betrokken personen. Gegevens die schade kunnen berokkenen of die door de betrokken persoon als ongepast of gewoon irrelevant worden beoordeeld, kunnen als overmatig worden beschouwd.

Het evenredig karakter en de relevantie van een gegeven moeten worden beoordeeld rekening houdend met hun opportuniteit, gelet op het specifieke doel dat de genealoog nastreeft. Een genealoog die op zoek is naar de voorouderlijke lijnen die geëmigreerd zijn, zal meer interesse tonen voor het verleden van deze migranten en voor de redenen van hun verhuizing (familiale, sociale en eventuele gerechtelijke context,...). Het resultaat van deze beoordeling zal afhangen van de bijzonderheden van elk geval.

Andere gegevens zijn gevoelig en kunnen alleen worden verwerkt met de toestemming van de betrokken persoon. (zie punt 6 van deze nota)

4. Bijwerking van de gegevens (artikel 4, §1, 4°, van de WPL)

De genealoog moet gepaste maatregelen nemen om zich te vergewissen van de juistheid van de verwerkte gegevens en moet in zijn bestanden de gegevens verbeteren waarvan hij zeker weet dat ze onjuist zijn. Hij kan aansprakelijk worden gesteld indien hij de onjuiste gegevens niet heeft rechtgezet.

Een ruw geschatte of onvolledige datum kan worden aanvaard indien de genealoog geen zekerheid heeft of de juistheid van deze informatie niet heeft kunnen nagaan. Bij twijfel moet de genealoog uitdrukkelijk het benaderende of onzekere karakter van een gegeven vermelden.

5. Bewaartermijn van de gegevens (artikel 4, §1, 5°, van de WPL)

De bewaartermijn van de gegevens in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, mag niet langer zijn dan nodig is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt (artikel 4, §1, 5°, van de WPL).

Aangezien de genealogie ertoe strekt op grond van een patroniem nominatieve gegevensbanken te reconstrueren, is de noodzaak de personen te kunnen identificeren één van de essentiële kenmerken van deze activiteit.

Toch moet de bewaartermijn van de gegevens worden vermeld in de aangifte die de genealoog aan de Commissie moet overhandigen. Een onbeperkte bewaartermijn kan niet worden aanvaard. Bij het verstrijken van de opgegeven duur moet de genealoog zijn aangifte wijzigen, dan wel zijn activiteiten stopzetten en zijn archief als een particulier archief (Dit houdt bijvoorbeeld in dat de gegevens van websites worden gehaald waarop zij konden worden geraadpleegd of dat bij geschreven publicaties het medium om ze te verspreiden alleen nog voor privé-doeleinden wordt gebruikt) beschouwen. De bewaring van de gegevens mag niet langer duren dan

nodig is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt.

Indien de genealoog zijn activiteiten stopzet, moet hij zijn gegevens wissen uit alle gegevensbanken of websites waarin zij zijn opgenomen. Hij zal het einde van zijn verwerking moeten signaleren aan de Commissie.

6. Gevoelige gegevens (artikelen 6 tot 8 van de WPL)

Het grondbeginsel is het verbod op verwerking van gevoelige gegevens in de ruime zin, met andere woorden van die welke betrekking hebben op de gezondheid van de betrokken persoon of op zijn religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging, op het seksuele leven, op zijn etnische afkomst of op geschillen voorgelegd aan hoven en rechtbanken alsook aan administratieve gerechten.

De genealoog mag deze gegevens niet verwerken. Dit principiële verbod kan in de meeste gevallen alleen worden opgeheven na toestemming van de betrokken persoon.

Hoewel de verwerking van deze gegevens krachtens de WPL niet verboden is (het wordt niet uitdrukkelijk vermeld) wanneer zij betrekking hebben op overleden personen, moet worden gewezen op het risico dat schade kan worden berokkend aan de eer en aan de goede naam van de overleden personen waardoor de erfgenamen wel degelijk nadeel kunnen ondervinden. Het verdient aanbeveling deze gegevens alleen te verwerken als een genealogisch belang dit verantwoordt (bv. wanneer de genealoog wil aantonen dat een familie door dezelfde ziekte is uitgeroeid,...). Voor de personen die reeds meer dan 100 jaar zijn overleden, zijn andere bepalingen van toepassing (wet betreffende het archief).

Kunnen bijgevolg als gevoelige gegevens worden beschouwd :

- ◆ de gegevens waaruit de religie van de persoon kan blijken, bijvoorbeeld de vermelding van de bijzondere plechtigheden van een religie (type huwelijksplechtigheid, heilige communie, doopsel, bar mitswa, besnijdenis, bekering of wijding).
- ◆ de gegevens waaruit de etnische of raciale afkomst kan blijken, bijvoorbeeld de tribale of etnische afkomst van de persoon, bepaalde fysieke trekken (huidskleur, haartype of vorm van de ogen...).
- ◆ de gegevens waaruit het gerechtelijk verleden kan blijken : hiertoe behoren de veroordelingen, de delicten die de betrokkene heeft gepleegd of waarvan hij verdacht wordt, de administratieve sancties.

- ◆ de gegevens waaruit de gezondheidstoestand van een persoon kan blijken, bijvoorbeeld de fysieke of psychologische gebreken, de ziekenhuisopnames, de ziekten of de oorzaken van het overlijden.
- ◆ de gegevens waaruit de seksuele voorkeuren kunnen blijken, bijvoorbeeld het bestaan van een samenlevingscontract tussen personen van hetzelfde geslacht, het regelmatig bezoeken van bepaalde plaatsen waar veel personen met dezelfde seksuele voorkeur samenkomen.

7.Rechten van de betrokken persoon (artikelen 9 tot 15 van de WPL – artikelen 18 tot 22 van het KB)

(dit punt is natuurlijk enkel van toepassing op de levende personen)

A.Recht op informatie (artikel 9 van de WPL)

a)De genealoog die de gegevens bij de betrokken persoon inzamelt, moet hem op de hoogte brengen van de volgende gegevens:

- *Naam en adres van de verantwoordelijke voor de verwerking (de identiteit van de verantwoordelijke voor de verwerking en de gegevens vereist om hem te contacteren: gsm-nummer, e-mail, postadres,...);*
- *Doeleinden van de verwerking (het onderwerp van het genealogisch onderzoek. De klassieke onderwerpen zijn bijvoorbeeld: de reconstructie van agnatische afstamming, opzoeken van de voorouders en de nakomelingen van illustere of onbekende personen, patronymisch onderzoek, historisch onderzoek naar families met een gemeenschappelijk kenmerk,...);*
- *De ontvangers of de categorieën van ontvangers van gegevens (de persoon moet ervan op de hoogte worden gebracht dat zijn gegevens kunnen worden meegedeeld aan andere genealogen, aan verenigingen of aan genealogische gegevensbanken waartoe enkel genealogen toegang hebben, aan archieffondsen en aan bibliotheken). Aan de betrokken personen moet worden gevraagd of ze ermee akkoord gaan dat hun gegevens worden verspreid op een voor het publiek toegankelijke site;*
- *Bestaan van een recht op toegang en op verbetering van de gegevens van de betrokken persoon;*
- *Eventueel het niet verplichte karakter van bepaalde antwoorden.*

De verplichting tot informatie geldt tevens voor de genealoog die via een genealogische gegevensbank gegevens verkrijgt over levende personen.

b) Wanneer de gegevens niet rechtstreeks bij de betrokken persoon zijn verkregen, verschilt de verplichting tot informatie sterk. (art.18 KB)

Wanneer de genealoog niet-gecodeerde persoonsgegevens verder verwerkt met historische, wetenschappelijke of statistische doeleinden, moet hij de betrokken persoon op de hoogte brengen en diens uitdrukkelijke toestemming verkrijgen, zulks voorafgaand aan elke verwerking van zijn gegevens met genealogische doeleinden.

De verantwoordelijke voor de verwerking moet voorafgaand aan de registratie van de gegevens de volgende inlichtingen bezorgen aan de betrokken persoon:

- *Naam en adres van de verantwoordelijke voor de verwerking;*
- | ➤ *Een precieze omschrijving van de genealogische (historische)*(Een verwerking met historische doeleinden kan een verwerking met wetenschappelijke doeleinden zijn, maar kan ook een verwerking omvatten die niet aan de wetenschappelijke criteria voldoet. Een genealoog kan derhalve een beroep doen op de bij de wet toegestane afwijkingen (verslag aan de Koning, p. 7846)) *doeleinden van de verwerking;*
- **De categorieën van verwerkte gegevens** (het verdient aanbeveling de gegevens te ordenen en de betrokken persoon te informeren over het al dan niet gevoelig karakter van deze gegevens);
- *Herkomst van de gegevens*
- *Ontvangers of categorieën van ontvangers;*
- *Bestaan van een recht op toegang en op verbetering;*
- *Bestaan van de verplichting aan de betrokken persoon vooraf toestemming te vragen voor elke verwerking van zijn gegevens met genealogische doeleinden.*

c) Afwijking van de verplichting tot informatie

In de twee voornoemde gevallen is de verantwoordelijke voor de verwerking vrijgesteld van zijn verplichting tot informatie indien zij onmogelijk is of onevenredige moeite vergt. Er moet echter worden bepaald of de beoogde verwerking een eerste verwerking is of verenigbaar is met de eerste doelstelling, dan wel een verdere verwerking is.

Indien het gaat om een eerste verwerking of om een verwerking die verenigbaar is met de eerste verwerking :

De verantwoordelijke voor de verwerking moet de onmogelijkheid of onevenredigheid verantwoorden in zijn aangifte aan de Commissie, bijvoorbeeld door te bewijzen dat de te informeren personen niet konden worden gevonden hoewel een aantal bijgehouden telefoongidsen is geraadpleegd of dat de gegevens door andere genealogen zijn meegedeeld na een periode die te lang is om deze personen nog terug te kunnen vinden. Ook de buitensporige kosten verbonden aan het te grote aantal betrokken personen die moeten worden geïnformeerd (Artikel 31 van het KB van 13/02/2001) kunnen worden ingeroepen.

De Commissie publiceert de lijst met de verantwoordelijken voor de verwerking in het openbaar register zoals bedoeld in artikel 18 van de wet, waarbij opgave wordt gedaan van de redenen die aan de vrijstelling ten gronde liggen.

De Commissie doet aan de genealogen de aanbeveling de overzending van aldus verkregen gegevens aan bepaalde categorieën van personen te beperken (bij voorbeeld aan de erkende genealogen of aan de leden van het bestudeerde geslacht,...).

Indien de beoogde verwerking onverenigbaar is met de eerste verwerking en zich het geval van een verdere verwerking voordoet:

Het KB voorziet in een bijzondere procedure om af te wijken van deze onmogelijkheid van informatie en van voorafgaande toestemming van de betrokken persoon. De Commissie formuleert in dat geval een Aanbeveling die tevens in het openbaar register (zie de procedure omschreven in punt III) wordt bekendgemaakt.

B.Recht op verbetering en op verzet (artikel 12 van de WPL)

Elke persoon die zijn identiteit kan bewijzen, heeft het recht om de verbetering te verkrijgen van elk hem betreffend onjuist gegeven. Eenieder is eveneens gerechtigd om wegens zwaarwegende en gerechtvaardigde redenen die verband houden met een bijzondere situatie, zich er tegen te verzetten dat hem betreffende gegevens het voorwerp van een verwerking vormen.

Hij is tevens gerechtigd kosteloos de verwijdering van of het verbod op de aanwending van alle hem betreffende persoonsgegevens te bekomen die gelet op het doel van de verwerking, onvolledig of niet ter zake dienend zijn. Betrokkene oefent zijn rechten uit door de indiening van een gedagtekend en ondertekend verzoek bij de verantwoordelijke voor de verwerking, die beschikt over een maand om de gegevens te verbeteren of te verwijderen.

Het recht op verzet kan gedeeltelijk (bepaalde gegevens of gegevensbronnen) of volledig zijn. In het geval van een volledig verzet

worden de gegevens van de betrokken persoon vervangen door de vermelding “verzet” teneinde de samenhang van het genealogisch systeem niet in het gedrang te brengen.

De betrokkene moet zijn verzoek met redenen omkleden en het verantwoorden met zwaarwegende en gerechtvaardigde redenen die verband houden met zijn bijzondere situatie. De goede naam en de eer van de personen en de familiale stabiliteit moeten worden beschermd (de biologische vader of moeder van een niet-erkend overspelig kind kan zich verzetten tegen de vermelding van zijn naam in de stamboom van het kind teneinde zijn gezin te beschermen, het kind van een crimineel kan zich verzetten tegen de vermelding van zijn naam in de stamboom van zijn vader,...). De genealoog en in laatste instantie de rechter beslist over de ontvankelijkheid van het verzoek.

De verantwoordelijke voor de verwerking moet aan de derden aan wie de gegevens zijn meegegeeld, de wijzigingen bekendmaken die in deze gegevens zijn aangebracht. Wanneer de derden niet kunnen worden geïnformeerd, bijvoorbeeld in het geval van schriftelijke en op de markt gebrachte publicaties, wordt de verantwoordelijke voor de verwerking hiervan vrijgesteld. Ingeval gegevens zijn bekendgemaakt op een website, kan naast de verbetering van de gegevens op de site, een bericht dat de aandacht vestigt op de wijziging volstaan om te beantwoorden aan de vereiste van informatie .

8.Vertrouwelijkheid en beveiliging van de verwerking (artikel 16 van de WPL)

a)Beveiligingsmaatregelen

De verantwoordelijke voor de verwerking moet maatregelen nemen om de gegevens te beschermen tegen elke toevallige vernietiging of toevallig verlies alsook tegen de wijziging, toegang en elke andere niet toegelaten verwerking. Deze maatregelen moeten een toereikend beveiligingsniveau verzekeren, rekening houdend met de stand van de techniek, met de kosten voor het toepassen van de maatregelen en met de aard van de te beveiligen gegevens.

De beveiliging wordt gewaarborgd door de beperkte toegang tot de gegevens die vereist zijn voor bedoelde activiteit, alsmede door de beperking van de verwerking tot de personen die haar nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. De genealoog moet zijn medewerkers tevens op de hoogte brengen van de bepalingen met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De volgende beveiligingsmaatregelen kunnen worden genomen om de WPL in acht te nemen:

- een systeem voor de bescherming van de gegevens;
- aangezien de verspreiding van de gegevens via gegevensbanken die *op het internet* kunnen worden geraadpleegd een risico op afwijking van het doeleinde kan veroorzaken, moeten gepaste beveiligingsmaatregelen worden genomen (beperkte toegang, beveiligde verbinding, bij voorbeeld van het SSL-type, zie punt 10 van de nota);
- bescherming door codering van persoonsgegevens die per e-mail worden verzonden;
- met betrekking tot de discussiegroepen moet de genealoog zich ervan bewust zijn dat de toegang tot deze fora over het algemeen vrij is en dat niets de beveiliging van de berichten op deze sites kan waarborgen. De gebruikers moeten in een bericht worden gewaarschuwd voor het risico op oneigenlijk gebruik en afwijkingen.

b)In geval van verwerking, toevertrouwd aan een verwerker

Dit geval betreft de genealoog die zijn gegevens bijvoorbeeld met het oog op de opslag of het beheer ervan meedeelt aan een verantwoordelijke voor genealogische gegevensbanken (meestal de verantwoordelijke voor een website over genealogie). De beheerder van de gegevensbank is een verwerker voor de rekening van deze genealoog in de zin van artikel 16 van de WPL.

Wanneer de verantwoordelijke voor de verwerking zijn gegevens aan een verwerker toevertrouwt, moet hij kiezen tussen diegene die voldoende garanties bieden ten aanzien van de technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen met betrekking tot de te verrichten verwerking, alsmede de naleving van deze maatregelen verzekeren door contractuele bepalingen.

In de praktijk stellen websites met gegevensbanken toegangsovereenkomsten voor die de genealoog enkel volledig kan weigeren of aanvaarden. Deze methode betekent geenszins dat hij de verplichtingen uit de WPL niet moet naleven, zodat daaruit volgt dat hij de grootste aandacht moet besteden aan de criteria voor het kiezen van de verantwoordelijke van dit soort sites.

9.Publicatie van gegevens op een website

Op een website met onbeperkte toegang mag de naam van een levende persoon niet worden vermeld zonder de toestemming van betrokkene. Er bestaan inderdaad geen waarborgen dat gegevens bekendgemaakt op een dergelijke site niet worden gebruikt door de internaut die de site bezoekt om andere dan genealogische redenen.

Uitdrukkelijk informatie over het bestaan van dit risico moet de betrokken persoon de mogelijkheid bieden met kennis van zaken in te stemmen met de publicatie op een site die toegankelijk is voor het publiek. Deze vereiste, instemming te verlenen met kennis van zaken is gegrond op artikel 4, §1, 2°, van de WPL (Bij een verdere verwerking met historische doeleinden in de zin van het KB van 13/02/2001 is krachtens artikel 23 van dit besluit een gelijksoortige toestemming vereist voor de resultaten bekendgemaakt in een vorm die de identificatie van de betrokken persoon mogelijk maakt. Welnu, de publicatie van stambomen op het internet maakt deze identificatie natuurlijk mogelijk.), waarin is bepaald dat met alle relevante factoren en met de redelijke verwachtingen van de betrokkene rekening moet worden gehouden teneinde te bepalen of een verwerking al dan niet verenigbaar is met de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens werden verzameld. De persoon aan wie persoonsgegevens worden gevraagd voor genealogische doeleinden en aan wie wordt meegedeeld dat zijn gegevens nadien op het internet zullen worden verspreid zonder waarborgen inzake de toegang tot de site, moet beseffen dat deze gegevens het voorwerp kunnen uitmaken van latere verwerkingen (bijvoorbeeld met marketing doeleinden). Aangezien de namen en voornamen van verwanten vaak als paswoord of als toegangscode worden gebruikt, bestaat het risico dat zij worden aangewend voor niet aangegeven doeleinden.

Indien de genealoog de persoonsgegevens wil bekendmaken van personen die hun toestemming voor een ruimere publicatie niet hebben kunnen of willen geven, is hij dus verplicht de toegang tot zijn site te beperken. De toegang tot de site zal dus worden beperkt tot bepaalde specifieke categorieën van personen, zoals de genealogen of de personen die een gewettigd belang hebben bij de raadpleging van deze site (bijvoorbeeld de betrokkenen, de leden van het bestudeerde geslacht,...)(In de praktijk kan een paswoord worden toegekend aan de personen die vooraf door de verantwoordelijke voor de verwerking op de hoogte zijn gebracht van het bestaan van de gegevensbank of die hun belang bij deze gegevens op eigen initiatief hebben bekendgemaakt voor zover zij voldoen aan de voorwaarden voor toegang, zoals omschreven door de verantwoordelijke.)

10. Doorgifte van gegevens buiten België (artikelen 21 en 22 van de WPL)

De doorgifte van persoonsgegevens binnen de Europese Unie is vrij als de verantwoordelijke voor de verwerking die de gegevens ontvangt de

bepalingen van de wet op de persoonlijke levenssfeer van de Staat waar hij leeft, in acht neemt.

In geval van doorgifte naar een land buiten de Europese Unie moet worden bepaald of dit land een passend beveiligingsniveau biedt ten aanzien van verschillende parameters: wetten, gedragscodes, rechtspraak,...

Als dat het geval is, kan de doorgifte van gegevens plaatsvinden onder dezelfde voorwaarden als die welke gelden voor een doorgifte naar een land van de Europese Unie. De Europese Commissie heeft ten aanzien van bepaalde landen een beslissing genomen waarin het passende karakter van hun beschermingsniveau is erkend (bv. Zwitserland, Hongarije en gedeeltelijk Canada). De Amerikaanse ontvangers van gegevens die zich hebben aangesloten bij de beginselen van "Safe Harbour" kunnen ook als betrouwbare ontvangers worden beschouwd (Meer details over de landen die de Europese Commissie heeft erkend als landen met een passend niveau zijn te vinden op de volgende website:

http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/fr/dataprot/news/index.htm.)

In het andere geval moet de doorgifte, om te worden toegelaten, voldoen aan één van de zes voorwaarden van artikel 22 van de WPL. De ondubbelzinnige toestemming van de persoon betrokken bij de beoogde overbrenging maakt het inzonderheid mogelijk gegevens door te geven aan een land dat geen voldoende beveiligingsgaranties kan bieden in de zin van artikel 21 van de WPL.

De zes voorwaarden zijn :

- toestemming van de persoon;
- De doorgifte is vereist voor de uitvoering van de overeenkomst tussen de betrokkene en de verantwoordelijke voor de verwerking of voor de uitvoering van maatregelen die voorafgaan aan het sluiten van die overeenkomst genomen op verzoek van betrokkene;
- de doorgifte is vereist voor het sluiten of voor de uitvoering van een in het belang van de betrokkene tussen de verantwoordelijke voor de verwerking en een derde gesloten of te sluiten overeenkomst;
- de doorgifte is vereist of wettelijk verplicht vanwege een zwaarwegend algemeen belang of voor de vaststelling, de uitoefening of de verdediging van een recht in rechte;
- de doorgifte is vereist ter vrijwaring van het vitaal belang van de betrokkene;
- de doorgifte geschiedt vanuit een openbaar register dat krachtens wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen bedoeld is om het publiek voor te lichten en dat door eenieder dan wel door iedere persoon die zich op een gerechtvaardigd belang kan beroepen, kan worden geraadpleegd, voor zover in het betrokken geval is voldaan aan de wettelijke voorwaarden voor raadpleging

Deze toestemming moet zijn gegeven met kennis van zaken : de betrokken persoon moet op de hoogte zijn van het feit dat de Staat van bestemming geen garanties biedt, maar dat zijn gegevens worden verwerkt volgens dezelfde voorwaarden inzake bescherming als in de Europese Unie.

11. Aangifte van de verwerking (artikel 17 van de WPL)

(Dit punt is enkel van toepassing bij een eerste verwerking met historische doeleinden. Bij een verdere verwerking met historische doeleinden is een bijzondere aangifte vereist (zie verder, punt III), ook beschikbaar op de website van de Commissie.)

a) bij een eerste verwerking of bij een verwerking die verenigbaar is met de eerste verwerking:

De genealoog die verantwoordelijk is voor een geautomatiseerde verwerking moet daarvan aangifte doen bij de Commissie door middel van een ad hoc formulier dat on-line beschikbaar is op de site van de Commissie (Alle informatie over de procedure voor de aangifte kan worden verkregen via de website van de Commissie www.privacy.fgov.be of via een brief aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, Waterloolaan, 115 – 1000_BRUSSEL, rprmaste@privacy.fgov.be Er kan ook contact worden opgenomen met de heer [Wouter LONCKE](#) (N) op nummer 02/542.72.26 of met mevrouw Marie MONNIER (F) op nummer 02/542.72.31)

In deze aangifte zijn opgenomen:

- de datum van de aangifte;
- de naam van de verantwoordelijke voor de verwerking;
- de benaming van de verwerking;
- het precieze doeleinde;
- de categorieën van verwerkte persoonsgegevens. Voor de in de artikelen 6 tot 8 van de WPL bedoelde gegevens moet opgave worden gedaan van de wettelijke grond krachtens welke zij mogen worden verwerkt;
- de categorieën van ontvangers aan wie de gegevens kunnen worden verstrekt;
- de waarborgen die aan de mededeling van gegevens aan derden verbonden moeten zijn;

- de wijze waarop de personen in kennis worden gesteld van hun rechten op rechtzetting en op toegang en de maatregelen die worden genomen om de uitoefening van deze rechten te vergemakkelijken;
- de periode gedurende dewelke de gegevens worden bewaard na hun laatste verwerking;
- een algemene beschrijving om vooraf te kunnen beoordelen of de veiligheidsmaatregelen afdoend zijn.

Voor elk doeleinde of geheel van doeleinden die tot één of meer geautomatiseerde verwerkingen leiden is een aangifte vereist.

De verwijdering van een geautomatiseerde verwerking of elke wijziging van een gegeven opgenomen in de aangifte moet specifiek worden aangegeven.

b) bij een latere verwerking van niet-gecodeerde persoonsgegevens met historische (genealogische) doeleinden:

Naast voornoemde aangifte van de verwerking moet de verantwoordelijke voor de verwerking het gebruik van de niet-gecodeerde gegevens verantwoorden om het resultaat van het onderzoek te bereiken. Voorafgaand aan de verwerking moet hij de betrokken persoon informeren en diens toestemming verkrijgen. Bij gebrek hieraan moet hij bij de Commissie een verzoek tot Aanbeveling indienen (zie procedure in punt III).

III. *BESCHRIJVING VAN HET RECHTSSTELSEL VAN HET KB VAN 13/02/2001*

Geval waarin de genealogische verwerking volgt op een eerste verwerking met een ander doeleinde

Het gaat om het geval waarin de persoonsgegevens niet rechtstreeks voor een genealogische aanwending zijn verzameld.

Het gaat bijvoorbeeld om genealogen die toegang hebben tot archieven of tot openbare registers en dus een afschrift kunnen maken van de fiches van overleden maar ook van levende personen. Deze gegevens die in eerste instantie door de Staat worden verzameld en dienen om de akten van burgerlijke stand van de burgers te registreren, krijgen door het belang dat de genealogen eraan geven een nieuw doeleinde. Deze gegevens worden opnieuw verwerkt, na de verwerking waarvoor zij oorspronkelijk waren bestemd.

Volgens het verslag aan de Koning bij het KB van 13/02/2001(KB van 13/02/2001 ter uitvoering van de wet van 8/12/1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, (B.S., 13/03/2001, p. 7839) hierna het KB van 13/02/2001 genoemd) en de rechtsleer(KB van 13/02/2001 ter uitvoering van de wet van 8/12/1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, (B.S., 13/03/2001, p. 7839) hierna het KB van 13/02/2001 genoemd)(C. de Terwange, S. Louveaux « Protection de la vie privée face au traitement de données à caractère personnel : le nouvel arrêté royal », *J.T.*, 2001, p. 457) valt de genealogie onder het toepassingsgebied van het afwijkend stelsel van de WPL. De genealogie kan worden beschouwd als een latere verwerking van persoonsgegevens voor historische doeleinden. Krachtens het stelsel dat aldus is ingesteld, mag de verantwoordelijke voor de latere verwerking met historische doeleinden enkel met anonieme gegevens werken. Indien dat voor hem onmogelijk is, moet hij met gecodeerde gegevens werken, en indien ook dat onmogelijk is, kan hij gebruik maken van onbewerkte (nominatieve), niet-gecodeerde gegevens.

Aangezien de doelstelling van de genealogie erin bestaat afstammingen te reconstrueren op grond van namen van personen, van data van belangrijke gebeurtenissen in hun leven, van de plaatsen waar die gebeurtenissen zich voordeden,... zal de genealoog slechts heel zelden aanvaarden de ontvangen gegevens te coderen of gecodeerd te ontvangen. Hij zal dus niet-gecodeerde gegevens verwerken, waarop hoofdstuk II, afdeling drie, van het KB van toepassing is.

- De latere verwerking van persoonsgegevens voor historische doeleinden wordt verenigbaar geacht met de oorspronkelijke verwerking wanneer zij wordt uitgevoerd onder de voorwaarden bepaald in hoofdstuk II van het KB (artikel 4, §1, 2°, van de WPL en artikel 2 van het KB van 13/02/2001).
- De verantwoordelijke voor deze nieuwe verwerking moet in zijn aangifte aan de Commissie de redenen vermelden waarom de verwerking van gecodeerde gegevens hem niet in staat stelt zijn historische doeleinden te bereiken (artikel 5 van het KB van 13/02/2001).
- De verantwoordelijke voor de latere verwerking moet in beginsel en voor elke aanwending van de gegevens aan de betrokken persoon de volgende gegevens meedelen (artikel 18 van het KB van 13/02/2001) :
 1. de identiteit van de verantwoordelijke voor de nieuwe verwerking;
 2. de verwerkte categorieën van gegevens;
 3. de herkomst van deze gegevens;

4. de precieze omschrijving van de nagestreefde doeleinden, bv. de genealogie van familie X of de reconstructie van de afstammingen van families in een bepaald dorp in een bepaalde periode;
 5. de personen voor wie deze gegevens bestemd zijn,
 6. het bestaan van een recht op raadpleging alsook van een recht op verbetering;
 7. het bestaan van de verplichting om aan de betrokken persoon voorafgaandelijk toestemming te vragen voor de verwerking van zijn gegevens voor historische doeleinden.
- De betrokken persoon moet uitdrukkelijk instemmen met deze verwerking voor historische doeleinden (art. 19 van het KB van 13/02/2001).
 - De verantwoordelijke voor de verwerking moet niet voldoen aan deze voorwaarden van informatie en toestemming:
 - indien de verwerking beperkt blijft tot niet-gecodeerde persoonsgegevens die kennelijk door betrokkene zelf publiek zijn gemaakt of die in nauw verband staan met het publiek karakter van betrokkene of van de feiten waarbij deze laatste betrokken is of is geweest, of;
 - indien de nakoming van deze verplichtingen onmogelijk blijkt of onevenredig veel moeite kost en hij zich heeft gedragen naar de procedure bepaald in artikel 21 van dit besluit. (artikel 20 van het KB van 13/02/2001).

De verantwoordelijke voor de verwerking die gebruik maakt van deze mogelijkheid tot vrijstelling vult daartoe zijn aangifte bij de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer aan met de volgende gegevens:

1. de precieze omschrijving van de historische doeleinden van de verwerking;
2. de redenen die de verwerking van niet-gecodeerde persoonsgegevens noodzakelijk maken;
3. de redenen waarom aan de betrokken persoon geen toestemming met kennis van zaken kan worden gevraagd of de onevenredigheid van de inspanningen nodig om die toestemming te verkrijgen;
4. de categorieën personen over wie niet-gecodeerde persoonsgegevens worden verwerkt;
5. de personen of categorieën van personen die de niet-gecodeerde persoonsgegevens kunnen raadplegen;
6. de herkomst van de gegevens.

De Commissie richt binnen een termijn van 45 werkdagen te rekenen van de ontvangst van de aangifte een aanbeveling aan de verantwoordelijke voor de latere verwerking, zulks eventueel vergezeld van bijkomende

voorwaarden die bij de latere verwerking van de niet-gecodeerde persoonsgegevens in acht moeten worden genomen. De termijn van 45 dagen kan eenmaal met dezelfde periode worden verlengd. De Commissie maakt haar aanbeveling bekend in het openbaar register (artikel 21 van het KB van 13/02/2001).

- De resultaten van de verwerking mogen niet worden bekendgemaakt in een vorm die de identificatie van de betrokken persoon mogelijk maakt tenzij :
 - de persoon daartoe zijn toestemming heeft gegeven en de persoonlijke levenssfeer van derden niet wordt geschonden, of;
 - zij betrekking hebben op gegevens die kennelijk door betrokkene zelf publiek zijn gemaakt of die in nauw verband staan met het publiek karakter van betrokkene of van de feiten waarbij deze laatste betrokken is of is geweest (artikel 23 van het KB van 13/02/2001).

SE / 2001 /
034 / 010
NL
06.06.2002